

Leerplan Orthodoxe Godsdienst Secundair Onderwijs - 1^e jaar ASO

Versie: 25 juni 2012

Historische benadering: 4 lessen

Leerplaninhouden	Leerplandoelstellingen	
<p><i>De Orthodoxe Kerk in de wereld vandaag:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De Orthodoxe Kerk: inleiding - algemene situering. De Orthodoxe Kerk in België. ➤ De term “Orthodox”: juiste lofprijzing, geloof. ➤ De Oecumenische Patriarch – Metropoliet. 	<p><i>Basisdoelen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De leerlingen kunnen het begrip “orthodox” uitleggen. ➤ De lln kunnen de Orthodoxe Kerk situeren in de wereld, in België. 	<p><i>Uitbreiding:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Het Oosters Christendom: inleiding. ➤ De Orthodoxe Diaspora. ➤ De term “Katholiek”.
<p><i>De Primitieve Kerk. Christus en de apostelen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Hemelvaart ➤ Pinksteren ➤ De eerste christengemeenschap. 	<p><i>Basisdoelen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln kunnen de gebeurtenissen in grote lijnen weergeven en kunnen de moeilijke woorden verklaren. ➤ De lln kunnen het leven van de eerste christenen omschrijven. ➤ De lln kunnen de periode situeren in de tijd, kunnen een tijdsband aanvullen. 	<p><i>Uitbreiding:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln kunnen de betekenis van Hemelvaart en Pinksteren geven. ➤ De verkiezing van een nieuwe apostel. ➤ De mirakelen door de apostelen. ➤ De verkiezing van de 7 diakens. ➤ Het Apostolisch Concilie.
<p><i>De Vervolgde Kerk:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De verspreiding van het christendom. ➤ Christenvervolgung, martelaren en heiligheid. ➤ Het werk van diaken Stefanus. ➤ De apostel Petrus en de apostel Paulus (reizen). (tip: gebruik van kaarten; Google Earth) 	<p><i>Basisdoelen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln kunnen de verspreiding van christendom weergeven (ev. op kaart). ➤ De lln kunnen de begrippen ‘martelaar’ en ‘heilige’ omschrijven. ➤ De lln kunnen het werk van diaken Stefanus bondig uitleggen. ➤ De lln kunnen kort het leven van de apostel Petrus en de apostel Paulus omschrijven. 	<p><i>Uitbreiding:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln kunnen concrete figuren en gebeurtenissen op een tijdsband situeren. ➤ De catacomben (begraafplaatsen en liturgische ruimten; spiritualiteit). ➤ Vandaag: vrijheid van geloof? Het bespreken van landen waar dit niet zo is.

Liturgische benadering: 12 lessen		
Leerplaninhouden	Leerplandoelstellingen	
<p>Overzicht van het kerkelijk jaar. Feesten en vastenperiodes:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De 12 Grote Feesten. De feesten van de Heer: de vaste en de veranderlijke feesten. De feesten van de Moeder Gods. ➤ Pasen: het feest der feesten. 	<p>Basisdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln kunnen vaste en veranderlijke feesten onderscheiden. ➤ De lln kunnen de 12 Grote Feesten opsommen. ➤ De lln herkennen Pasen als feest der feesten. ➤ De lln kunnen de kerkelijke feesten herkennen en situeren. ➤ De lln herkennen het feest aan de hand van het troparion en de icoon. ➤ De lln kunnen de historische gegevens omschrijven. 	<p>Uitbreiding:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De week- en dagcyclus – verband met het Oude Testament.
<p>Vastenperiodes:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De vasten voor Kerstmis (40 dagen). ➤ De Grote Vasten voor Pasen. ➤ De vasten van de Apostelen (variërend aantal dagen). ➤ De vasten voor de Ontslaping van de Moeder Gods (14 dagen). ➤ Andere vastendagen (bijv. 29 augustus: onthoofding Johannes de Doper, 14 september: Kruisverheffing, ...). 	<p>Basisdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln kunnen de betekenis van de vastenperiodes geven. ➤ De lln kunnen de vastenperiode herkennen. ➤ De lln kunnen aangeven hoeveel vastenperiodes er zijn in het jaar en wanneer ze plaatsvinden. ➤ De lln kunnen de betekenis van de vasten weergeven. 	<p>Uitbreiding:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De vastendagen: (maandag), woensdag en vrijdag. ➤ Uitzonderingen tijdens de vasten: Palmzondag, Blijde Boodschap, Verheerlijking op de berg Tabor.
<p>De voorvasten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Een algemene inleiding op de voorvasten. ➤ De voorvasten brengen ons in een bepaalde geestesgesteldheid. Om de Grote Vasten in te gaan zijn volgende deugden nodig: ‘nederigheid en gebed’, ‘berouw’, ‘naasteliefde’ en ‘vergeving’. ➤ Tip: tijdsband of raster maken. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln herkennen de voorvasten als voorbereiding op de Grote Vasten ➤ De lln kunnen uitleggen in welke geestesgesteldheid de voorvasten ons willen brengen. ➤ De lln kunnen de begrippen ‘nederigheid en gebed’, ‘berouw’, ‘naasteliefde’ en ‘vergeving’ terugvinden in de voorvasten. ➤ De lln kunnen het belang van ‘nederigheid en gebed’, ‘berouw’, ‘naasteliefde’ en ‘vergeving’ om de Grote Vasten binnen te gaan, toelichten. 	
<p>De grote vasten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Inleiding. 	<p>Basisdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln herkennen de grote vasten als een vreugdevolle tijd, als een voorbereiding op Pasen. 	
<p>Pasen: van pesach tot Pasen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Pesach: Joods paasfeest ter gedachtenis aan de bevrijding uit de slavernij van Egypte. ➤ Pasen: de bevrijding uit de slavernij van zonde en dood. ➤ Pasen: doortocht, van dood naar leven. 	<p>Basisdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln kunnen de betekenis van ons paasfeest verwoorden. ➤ De lln kunnen de vergelijking maken tussen pesach en Pasen; het verband zien. 	<p>Uitbreiding:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De oudtestamentische voorafbeeldingen. ➤ Iconografische evolutie (Jona).
<p>Liturgie en kerkgebouw:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De architectuur. ➤ Het basisschema, de delen van de kerk. 	<p>Basisdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln kennen de architecturale kenmerken van het kerkgebouw. ➤ De lln kunnen de delen van de kerk benoemen. 	<p>Uitbreiding:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De Agia Sophia: synthese van de architectuur.

<ul style="list-style-type: none"> ➤ De koepel van de kerk. ➤ De iconostase met de koninklijke deuren (de evangelisten). ➤ De iconografische invulling van het kerkgebouw. ➤ Het altaar en de proscomidietafel. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln kennen de iconografische invulling van het kerkgebouw. ➤ De lln weten wat een altaar is en wat zich daarop bevindt. ➤ De lln weten wat een proscomidietafel is en wat zich daarop bevindt. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Grote vb: Kathedraal van Kremlin, katholikon op de Athosberg, Chora kerk, kerken uit Georgië, Bulgarije, Novgorod, Roemenië, Rusland, ...
---	---	---

Bijbelse benadering: 5 lessen		
Leerplaninhouden	Leerplandoelstellingen	
<p>Bijbel en Traditie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Bijbel en Traditie als voornaamste bronnen van het orthodox geloof. ➤ Andere bronnen vernoemen (concilies, iconen,). 	<p>Basisdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln herkennen Bijbel en Traditie als voornaamste bronnen van het orthodox geloof. ➤ Mondelinge en schriftelijke overlevering. 	<p>Uitbreiding:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Het ontstaan van de Bijbel. ➤ De taal van de Bijbel. ➤ De architectuur, de iconen.
<p>De Bijbel. De betekenis van het O.T. en N.T. in de Orthodoxe Kerk:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Inleiding: de begrippen ‘Bijbel’, ‘Testament’, ‘Oud en ‘Nieuw’ worden besproken. 	<p>Basisdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln kunnen de 2 delen van de Bijbel benoemen. ➤ De lln kunnen deze delen opzoeken in de Bijbel. ➤ De lln weten waar ze de verschillende boeken moeten situeren. ➤ De lln kunnen de begrippen ‘Testament’, ‘Oud’ en ‘Nieuw’ bespreken. 	<p>Uitbreiding:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln kunnen delen omschrijven in tijd vóór, tijdens en na Christus.
<p>Het Oude Testament. De grote periodes:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Het scheppingsverhaal. ➤ De aartsvaders (vernoem: zijn heiligen van het O.T.). ➤ Het leven van Mozes. 	<p>Basisdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln kunnen de periodes situeren in de tijd. ➤ De lln kunnen de inhoud weergeven bij gegeven periode. 	<p>Uitbreiding:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ecologie.
<p>Het Nieuwe Testament:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De synoptische evangeliën. ➤ Het leven van Christus in de evangeliën. 	<p>Basisdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln kunnen de vier evangelisten opsommen. ➤ De lln kunnen de vier evangelisten herkennen (iconografisch). ➤ De lln weten wat een evangelie is; wat het woord betekent. ➤ De lln kunnen omschrijven wat “synoptisch” betekent. ➤ De lln kunnen, in de kerk, aanwijzen waar de evangelisten afgebeeld worden. ➤ De lln kunnen de boeken situeren in de Bijbel. 	<p>Uitbreiding:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln weten voor welk deel van de bevolking elke evangelist schreef. ➤ Het leven van de evangelisten.
<p>Het Nieuwe Testament. Het evangelie van Johannes-Johannes versus de synoptici:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De Orthodoxe Kerk begint met het Johannesevangelie (Paasnacht). ➤ Verwijzen naar Johannes de Theoloog. 	<p>Basisdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln kunnen de verschillen tussen de synoptici en de evangelist Johannes weergeven. 	
<p>Evangelielezingen en epistellezingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Hieruit kan je vrij kiezen doorheen het jaar. ➤ Je kan ze laten aansluiten bij het thema; bij de leefwereld van de jongeren; bij situaties in de media of in de wereld. 	<p>Basisdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln kunnen de verhalen verwoorden en de moeilijke woorden verklaren. ➤ De lln kunnen in verhalen de probleemstelling herkennen en verwoorden. ➤ De lln kunnen aangeven hoe Jezus omgaat met de vraag, het probleem. ➤ De lln kunnen aangeven hoe Jezus omgaat met de lijdende mens, met zondaars, met zonde en dood. ➤ De lln kunnen aangeven hoe verhalen sporen naar God inhouden. 	

Dogmatisch-theologische benadering: 4 lessen		
Leerplaninhouden	Leerplandoelstellingen	
<p>De sacramenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De inwijdingssacramenten (doop, myronzalving, eucharistie). ➤ Het begrip ‘sacrament/mysterie’. 	<p>Basisdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln kunnen alle sacramenten herkennen en opsommen. ➤ De lln kunnen de betekenis van de 3 inwijdingssacramenten verwoorden. 	<p>Uitbreiding:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De O.T. voorafbeeldingen. ➤ Oorsprong van de sacramenten. (waar in de Bijbel terug te vinden)
<p>De icoon. Plaats en betekenis:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Wat is een icoon? ➤ De plaats van de icoon (in de kerk, thuis, ...). ➤ De liturgische functie/rol van de icoon. ➤ Het liturgisch gebruik/belang in de kerk en thuis. 	<p>Basisdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln kunnen iconen herkennen van andere religieuze voorstellingen. ➤ De lln kunnen de plaats van de icoon in de orthodoxe Kerk beschrijven. 	
<p>Maria de Moeder van God:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De plaats van Maria in het Orthodoxe geloof. ➤ De Alheilige Moeder Gods (Panagia, Presvjataja). 	<p>Basisdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln kennen enkele namen van de Moeder Gods. ➤ De lln kennen de Moeder Gods als ‘Voorspreekster’. ➤ De lln weten dat de Moeder Gods reeds deel heeft aan Koninkrijk Gods. ➤ De lln maken kennis met gebeden tot de Moeder Gods. 	<p>Uitbreiding:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Bespreken van enkele namen van de Moeder Gods die voorafbeeldingen zijn in het O.T.

Actualiteit		
Leerplaninhouden	Leerplandoelstellingen	
<p>Actuele thema's:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Aansluiten bij de actualiteit telkens zich de noodzaak voordoet (bijv. week van ...) ➤ Via evangelie en epistellezingen; via tekst. ➤ Aansluiten bij het thema; bij de leefwereld van de jongeren; bij situaties in de media, in de wereld. ➤ Als de gelegenheid zich biedt, de levensbeschouwing van de anderen verkennen. 	<p>Basisdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De lln kunnen de orthodoxe visie op de gegeven thema's verwoorden. ➤ De lln worden gevoelig voor wat in hen en rondom hen, dichtbij of veraf gebeurt. ➤ De lln leren respectvol omgaan met de levensbeschouwing van anderen. ➤ De lln krijgen inzicht in diverse processen, tendensen en verschijnselen van zijn of van een andere samenleving. ➤ De lln leren eerst te observeren, te situeren in de maatschappelijke context om vandaar uit het verschijnsel te begrijpen en pas dan te beoordelen vanuit zijn eigen levensbeschouwing. 	